

ВІД РЕДАКТОРА

ВІЙНА ЯК ОБ'ЄКТ КРИМІНОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Війна, за визначенням російського соціолога В. Бачиніна, є негативним, деструктивним різновидом соціальних відносин¹. У такій дефініції прослідковуються різні аспекти наукового дослідження цього явища – соціальні, політичні, психологічні, правові тощо. Та розуміння війни саме як негативних і деструктивних соціальних відносин є приводом для актуалізації насамперед кримінологічного аналізу. Навіть така суто політологічна характеристика як «продовження політики іншими засобами» є елементом сучасної політичної кримінології.

Війни бувають класичними і некласичними. Або, за сучасною модою, конвенційними і неконвенційними. Відповідно, класичними і некласичними можуть бути аналітичні розвідки щодо означеної проблематики. Приклад «класики» – вивчення значення війни як фактору, що впливає як на показники злочинності загалом, так і на кількість окремих різновидів «традиційних» злочинів. Такий підхід у нашому збірнику представлений у матеріалах Л. Лісниченко, О. Олішевського, О. Одинцової, К. Костенко, Я. Лусік, З. Крикунова.

Некласичний аналіз впливу воєнного конфлікту на злочинність спирається на концепт «гібридної війни», важливим елементом якої, на думку професора І. Руценка, є кримінальний натовп. Інформаційна складова «гібридної війни», що відіграє велику роль у сучасних воєнних конфліктах, також

¹ Бачинин В.А. О духовном смысле войны»: опыт политико-теологической рефлексии. *Криминология: вчера, сегодня, завтра*. № 2 (17). 2009. С. 72.

стає предметом кримінологічного осмислення. Тут і конструювання «образу ворога» (Т. Денисова), і висвітлення нашого конфлікту в зарубіжних ЗМІ (О. Богучарова, О. Звонок).

Війна максимально загострює проблему кримінальної особистості. Якщо в мирний час певні особи маскуються, ведуть конспіративний спосіб життя, то під час війни усе стає нібито стовідсотково прозорим. Ось – наші-герої, а он – чужі-злочинці. Як часто така дихотомія виявляється ілюзорною! Роздуми щодо цієї проблеми також представлено в збірнику (В. Поклад).

Цілком очевидно, що досить невеликий за обсягом збірник не може претендувати на висвітлення всіх аспектів заявленої проблематики. Та все ж члени редакційної колегії та автори опублікованих матеріалів сподіваються, що представлені матеріали стануть гідним унеском у наукове осмислення такої гострої та актуальної для нашого суспільства теми, як війна і злочинність.

Василь ПОКЛАД,
головний редактор збірника
«Кримінологічні дослідження»